

Шурда Д. О., здобувачка вищої освіти 1 курсу, група ПУА-201
Науковий керівник: **Шестаковська Т. Л.**, д. держ. упр., доцент
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ У КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Антропогенне та техногенне навантаження на навколишнє природне середовище в Україні в кілька разів перевищує відповідні показники у розвинутих країнах світу. Тривалість життя в Україні становить у середньому близько 66 років (у Швеції - 80, у Польщі - 74). Значною мірою це зумовлено антропогенним навантаженням на навколишнє природне середовище, зокрема його забрудненням підприємствами переважно гірничо-видобувної, металургійної, хімічної промисловості та паливно-енергетичного сектору.

В Україні найвищий в Європі рівень розораності земель, споживання водних ресурсів, вирубування лісів. Близько 15 відсотків території України з населенням понад 10 млн. чоловік перебуває в критичному екологічному стані. Щільність викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря останнім часом становить понад 130 кілограмів на кожного мешканця України, що в кілька разів перевищує зазначений показник у розвинутих країнах світу.

Значна частина водних об'єктів втратила природну чистоту, порушена їх здатність до самоочищення. У ряді областей обсяг скидання забруднених вод у річки перевищує обсяг природного стоку. Водні об'єкти забруднені сполуками важких металів, азоту, сульфатами, нафтопродуктами і фенолами. Витрати свіжої води на одиницю випущеної продукції в Україні перевищують аналогічні показники у Франції в 2,5 рази, Німеччині та Великобританії у 4,3 рази. На сьогодні на території держави накопичено понад 35 млрд. тон відходів, 17 % її території зазнає підтоплення та понад 18 % вражено інтенсивною ерозією [1].

Відсутність ефективної системи управління у сфері охорони навколишнього природного середовища та більш повільне, ніж очікувалося, проведення структурних реформ і модернізація технологічних процесів в умовах зростання національної економіки призводить до збільшення рівня забруднення та зумовлює підтримку застарілих, неефективних підходів до використання енергетичних і природних ресурсів [2].

Підвищення якості життя і здоров'я її населення, а також забезпечення національної безпеки можливі лише за умови збереження природних систем, підтримки та поліпшення якості навколишнього природного середовища. Для цього необхідно розробити і послідовно реалізувати державну екологічну політику з питань розвитку всіх сфер життя країни і забезпечує впровадження принципів охорони навколишнього природного середовища та невиснажливого використання природних ресурсів в національну систему соціально-економічних відносин.

Природокористування є теорією та практикою раціонального використання людиною природних ресурсів у середовищі суспільно-виробничої діяльності, спрямованої на задоволення потреб людства цими ресурсами, а також збереження різноманітності і якості довкілля.

Основними принципами національної екологічної політики є:

- збалансованість екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільного розвитку держави;

- інтеграція екологічних цілей у секторальну політику на тому ж рівні, що економічні та соціальні цілі;
- забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи;
- усвідомлення суспільства необхідності збереження навколишнього природного середовища для майбутніх поколінь;
- участь громадськості у формуванні та реалізації екологічної політики;
- невідворотність відповідальності за будь-які порушення законодавства про охорону навколишнього середовища;
- пріоритетність вимог "забруднювач довкілля та користувач природних ресурсів платять повну ціну";
- розподіл благ для населення від використання природних ресурсів і забезпечення доступу до них на справедливій основі;
- достовірність екологічної інформації [3].

За функціональним змістом менеджмент передбачає професійне впровадження функції управління на основі організації системи управління, планування, регулювання, мотивації та контролю на рівні корпорації, підприємства або іншого суб'єкта господарювання, що виконує свою діяльність у ринкових умовах. Потреби практики призвели до поділу даної сфери знань на екологічний, кризовий, соціальний, екстремальний менеджмент. Специфіка екологічного менеджменту полягає в тому, що дана система займається плануванням і регулюванням свідомого впливу людини на навколишнє природне середовище для задоволення власних економічних потреб за умов сталого розвитку суспільства.

Стратегічними напрямками удосконалення менеджменту природокористування у контексті забезпечення національної безпеки будуть такі явища, як посилення прозорості контролю та якісна оцінка стану природокористування на даний момент, належне та ефективне керівництво, введення відповідних покарань за порушення, створення суспільних коаліцій для розв'язання екологічних проблем, наголошення на необхідності співпраці з міжнародними організаціями.

Мета удосконалення менеджменту природокористування спрямована на збереження та відновлення екосистеми по всій території України, що необхідна для гармонічного існування живої і неживої природи, досягнення рівноваги використання природних ресурсів, їх відновлення та розвитку суспільства, а також гарантування екологічно безпечного природного середовища для життя і здоров'я населення.

Отже, підводячи підсумки, можна сказати, що стратегічні плани і ідеї по вдосконаленню менеджменту природокористування вже є. Проблема полягає в забезпеченні їхньої дієздатності, відпрацюванні механізмів реалізації. Недоліки діяльності керівництва, яке насправді заохочене зробити світ кращим. А також фінансова підтримка держави на розробку та переоснащення технічно-екологічних технологій.

Я вважаю, що удосконалення менеджменту природокористування приведе до покращення рівня життя. Адже рівень життя та стан нашого здоров'я залежить від умов в яких ми перебуваємо. Але не треба сподіватися на когось, треба розраховувати тільки на свої сили. Почни з себе. Не викидай сміття де завгодно, використовуй менше пластикових речей, заощаджуй воду, посади дерево, вимикай світло, не викидай батарейки у смітник, а віддавай їх у пункти збору. Ці прості та елементарні речі допоможуть природі і зроблять світ кращим. Ми повинні піклуватися про наступні покоління. "Стратегія збалансованості природокористування" – це тривала, послідовна, раціональна система заходів держави щодо встановлення балансу споживання і відтворення природно-ресурсного потенціалу, який

супроводжується постійним аналізом та моніторингом у процесі його реалізації і спрямований на забезпечення природної рівноваги та екологічної безпеки.

Список використаних джерел

1. Державна політика щодо природокористування у контексті забезпечення національної безпеки України. URL: <http://academy.gov.ua/pages/dop/137/files/049dd91a-f9fe-4fe1-84f1-4f6e86a41aed.pdf>
 2. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Природокористування>
 3. URL: http://www.dossier.org.ua/sites/default/files/ecomanagement_chernivtcinu_buchkozhanna.pdf
-

Яроленко К. М., здобувачка вищої освіти 4 курсу, група ПМ-171

Науковий керівник – **Пономаренко С. І.**, к.е.н., доцент

Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ФЕНОМЕН МАНІПУЛЯЦІЇ В УПРАВЛІНСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ

В сучасному світі все більшої популярності набирає феномен маніпуляції і він не стоїть на місці, а істотно змінюється та вдосконалюється. Мабуть майже кожен з нас протягом свого життя хоч раз, та все ж таки стикався із маніпуляцією. Дуже часто в інформаційних джерелах її називають своєрідною психологічною перемогою сильної людини над слабшою. Термін "маніпуляція", чи "маніпулювання" походить від латинського слова "manipulare Його первинний зміст має вельми позитивне значення "управляти", "управляти зі знанням справи", "надавати допомогу" тощо [3]. Корінь слова «маніпуляція» походить від латинського слова manus - рука. В словниках європейських мов це слово тлумачиться як дія, спрямована на об'єкти з певними намірами, цілями (наприклад, ручне керування, огляд пацієнта лікарем за допомогою рук тощо). Мається на увазі, що для таких дій потрібні спритність і вправність. Звідси походить і сучасне переносне значення слова - спритне поводження з людьми як із об'єктами, речами. Оксфордський словник англійської мови трактує маніпуляцію як «акт впливу на людей або керування ними зі спритністю, особливо із зневажливим підтекстом, як приховане керування або вплив» [2].

Своїми словами – це такий собі психологічний спосіб впливу на людину заради досягнення своєї мети, проте людина, на яку направлений цей вплив може навіть не здогадуватись про це. Але потрібно ще й уміти це робити, адже кожна людина індивідуальна і не так легко до кожного знайти ключ.

Маніпуляційну свідомість поділяють на усвідомлену та неусвідомлену (рис.1).

Підпорядковувати іншу людину своїй волі можливо за допомогою комунікації або поведінкового впливу (рис.2).